

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
**FAKULTET PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKIH
I ODGOJNIH ZNANOSTI**

88 000 Mostar, Matice hrvatske b.b., F BiH
tel. centrala : 00 387 36 355 455 tel./fax : 00 387 36 355 458
e-mail: fpmoz.mostar@tel.net.ba

Upute za izradu seminarskih radova na smjeru
Geografija

**SVEUČILIŠTE U MOSTARU
FAKULTET PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKIH I
ODGOJNIH ZNANOSTI
STUDIJ ZEMLJOPISA**

Ante Antić

SUNČEVO I ZEMLJINO ZRAČENJE

(Seminarski rad)

Mentor: prof. dr. sc. Pero Perić

Mostar, 2013.

Seminarski rad obrada je određene teme vezane za nastavni plan i program iz propisanih ili određenih predmeta. Svrhe rada su produblјivanje spoznaja iz određenog nastavnog predmeta, razvijanje sposobnosti pronalaženja informacija i savladavanje tehnike pisanja stručnih i znanstvenih radova. Ima za cilj polaznike naučiti osnovama pismenog izlaganja, ali isto tako kao i podloga usavršavanju tehnike usmenog izlaganja na temelju pisane priprave.

Način pisanja

Način pisanja treba biti sažet, jasan i logički potpun i pisan u trećem licu. Posebnu je pažnju potrebno posvetiti načinu citiranja, pravilima izrade i označavanja tabličnih, grafičkih i kartografskih priloga, te navođenja izvora podataka koji su poslužili za njihovu izradu. Slijediti upute autorima objavljene u našim znanstvenim časopisima (*Hrvatski geografski glasnik, Acta Geographica Croatica*).

Opseg seminarskog rada je 10-15 stranica razrade teme (font Times New Roman, veličina slova 12, prored 1,5) s obaveznim grafičkim priložima. Margine rada trebaju biti lijevo minimalno 3, 5 ostale 2, 5 cm.

Brojevi stranica postavljaju se u donji desni kut, osim na naslovnicu prema tome numeriranje počinje od sadržajne kartice.

I osnovni tekst i bilješke trebaju biti poravnani s obje strane.

Sadržaj treba biti na početku, napisan malim slovima, osim onih koja moraju biti velika.

U tekstu je potrebno označiti na koji grafički prilog se tekst odnosi.

Seminarski rad predaje se u papirnatom ili digitalnom obliku.

Primjer: Posljednjih nekoliko godina poštanski promet u Hrvatskoj karakterizira stagnacija. Rast bilježe usluge prijenosa paketa te u manjoj mjeri pisama, dok pad bilježe usluge prijenosa brzojava te usluge novčanog prometa (vidi Tab.1.).

Svaka tablica treba imati naslov iznad tablice i izvor ispod tablice

Primjer:

Tab.1. Pošte i poštanske usluge u Republici Hrvatskoj od 1999. do 2003.

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
<i>Broj pošta</i>	1152	1153	1155	1173	1172
<i>Pismonosne usluge (mil)</i>	318	300	297	321	340
<i>Paketne usluge (tis)</i>	1238	1731	1842	1924	2136
<i>Usluge u novčanom prometu (tis.)</i>	30119	91337	90533	88417	83231
<i>Brzojavi (tis)</i>	1938	1929	1901	1760	1715

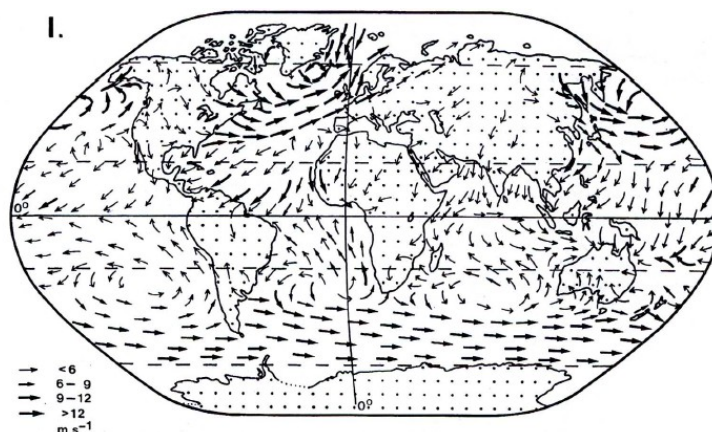
Izvor: DZS

U radu trebaju biti zastupljeni većinom originalni grafički prilozi (osim ako to nije moguće zbog teme rada, npr. pri obradi starih karata). Pri određivanju

veličine grafičkog priloga treba razmotriti sljedeće uvjete namjena grafičkog priloga (zornost, dokumentarnost, preglednost i dr.) veličina papira formata A4 (iznimno maksimalno do formata A3) razlučivosti/čitljivosti (optimalno 300 dpi) estetika.

Primjer

Slika 1. Geografska raspodjela vjetrova s obzirom na smjer i prosječnu brzinu u siječnju

Izvor: (Šegota i Filipčić, 1996.)

Svaki grafički prilog obavezno mora imati naslov koji se navodi iznad slike (npr. Sl. 1.) te izvor iz kojeg je grafički prilog preuzet.

Dijelovi seminarskog rada su:

- Naslovnica
- Sadržaj
- Uvod (osnovna problematika rada, opseg i smještaj istraživanog područja)
- Razrada teme (iznošenje rezultata proučavane literature, komentar iznesenih rezultata i njihovo značenje - usporedba)
- Zaključak
- Popis literature i izvora

Sadržaj

Sadržaj je pregled dijelova rada s navedenim stranicama na kojima naznačeni dio rada počinje. Sadržaj čitatelju prezentira strukturu rada i hijerarhijski odnos pojedinih dijelova rada, a čine ga naslovi i podnaslovi. Sadržaj treba biti tako sastavljen kako bi glavni i podređeni dijelovi bili uočljivi onako kako

su navedeni u tekstu. Ako rad ima veći broj ilustracija, tablica, grafikona, slika treba ih navesti u sadržaju.

Sadržaj

1. Uvod	2
1. Sunčevo i Zemljino zračenje.....	3
1.1. Sunčevo zračenje.....	3
1.2. Sunce kao izvor energije.....	5
1.2.1. Sunčevo zračenje na gornjoj granici atmosfere.....	7
1.2.2. Osunčavanje i osvjetljenje.....	9
2. Zračenje zemljine površine i atmosfere.....	10
2.1. Zračenje Zemljine površine	12
2.2. Protuzračenje atmosfere.....	14
3. Zaključak	15
4. Izvori i literatura	16

Uvod

Sažeto definirati objekt i prostorni obuhvat istraživanja. U zasebnom odlomku jasno iskazati polaznu hipotezu, cilj i zadatak istraživanja. U uvodu se daju osnovne napomene u vezi s radom, primjerice stručni i znanstveni okvir odabrane teme. Nije potrebno započinjati uvod s opširnim izlaganjem (*Ab ovo*) već ukazati na osnovne pojmove i procese. Ukratko se opisuje tema rada bez isticanja zaključaka. Tekst uvoda ne bi trebao biti dulji od 1,5 kartice teksta.

Razrada teme

Glavno poglavlje seminarskog rada koje ukazuje na stupanj ovladavanja temeljnim geografskim znanjima te sposobnostima vlastitoga stručnog i znanstvenog istraživanja i izražavanja. Poglavlje najčešće ima naslov identičan naslovu seminarskog rada. Poglavlje je strukturirano u više potpoglavlja (prema potrebi) koja čine zasebne istraživačke cjeline. Poželjno je da se tekst izlaganja "prelijeva" iz potpoglavlja u potpoglavlje, tj. da nema oštih lomova unutar teksta glavnog poglavlja rada.

Zaključak

U zaključku se na 1 kartici teksta iznose glavni rezultati rada s osobnim komentarom. Zaključak se treba temeljiti na rezultatima rada i trebao bi biti potpuno samostalan. U zaključku se ne smiju iznositi činjenice ili generalizacije kojih nema u glavnom poglavlju seminarskog rada.

Literatura i izvori: smiju se navoditi samo one bibliografske jedinice i izvori koje je kandidat sam pročitao, odnosno koristio. Iznimno, ako je važno navesti bibliografski podatak za rad koji nije izravno korišten, tada obvezno treba navesti izvor iz kojeg je referenca preuzeta. Način navođenja (citiranja) bibliografskih jedinica treba odgovarati načinu prihvaćenom u našim znanstvenim časopisima, npr.: Hrvatski geografski glasnik, Acta Geographica Croatica (prema uputama za autore).

Pravilno citiranje literature. Korištena literatura obavezno se citira **unutar teksta** i to tako da se u zagradi nakon citiranog teksta navede prezime autora i godinu publiciranja; npr. (Riđanović, 2003.) Ukoliko je riječ o dva autora iste publikacije, navode se oba prezimena npr. (Ilić, Orešić, 2004.), a ukoliko je broj autora veći navodi se samo prvi autor i to na način: npr. (Pepeonik i dr., 1998.)

Na kraju teksta prilaže se literatura poredana abecednim redom autora.

Članak u časopisu:

Henkel, R., 2005.: Geography of Religion – Rediscovering a Subdiscipline, *Hrvatski geografski glasnik* 67 (1), 5-25. (Broj 67 označava godište (volumen) časopisa; (1) broj sveska unutar godišta, a 5-25 paginaciju rada u svesku.)

Lozić, S., Fuerst-Bjeliš, B., Perica, D., 2006.: Quantitative geomorphological and Environmental-historical Impact on the Ecological Soil Depth; Northwestern Croatia, *Hrvatski geografski glasnik* 68 (1), 7-25.

Članak u zborniku radova:

Stražičić, N., 1996.: Hrvatska – pomorska zemlja, u: *I. hrvatski geografski kongres: geografija u funkciji razvoja Hrvatske: zbornik radova* (ur. Pepeonik, Z.), Zagreb, 12. i 13. listopada 1995., Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 102-114.

Poglavlje u knjizi:

Klemenčić, M., 1996.: Promjene upravno-teritorijalnog ustroja Hrvatske 1918- 1992, u: *Hrvatske županije kroz stoljeća* (ur. Mirošević, F.), Školska knjiga, Zagreb, 123-148.

Knjiga:

Stražičić, N., 1996.: *Pomorska geografija svijeta: (regionalna pomorska geografija svijeta)*, Školska knjiga, Zagreb.

Graham, B., Ashworth, G. J., Tunbridge, J. E., 2000: *A Geography of Heritage: Power, Culture & Economy*, Arnold, London.

Publikacija:

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.: stanovništvo prema spolu i starosti, po naseljima, Statistička izvješća 1167, DZS, Zagreb, 2003.

Za mrežno dostupne radove potrebno je navesti sve osnovne reference kao i za tiskane radove (knjige i članke u časopisima) prema gore navedenome, tj. *autor, godina objavljivanja, naslov rada ili knjige, a potom navesti izvor - URL (http://) i datum učitavanja*; npr: 3

Lanken, D., 1996.: When The Earth Moves, Canadian Geographic, March-April, 66-73. <http://www2.collectanea.com/corporate/search.asp> (15. 03. 1998.)

Faričić, J., 2003: Postoji li danas Dalmacija?, http://www.geografija.hr/novosti.asp?id_novosti=202&id_projekta=0 (29. 02. 2004.)